

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาอำเภโพนโงง จังหวัดเวียงจันทน์ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อตรวจสอบกรอบแนวคิดของการวิจัย ตอนที่ 2 ข้อมูลเชิงปริมาณ ตอนที่ 3 ข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยผู้วิจัยขอเสนอเป็นลำดับชั้นดังนี้

5.1 ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากการไปศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาดคือ ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนน้อยกว่า 120 คน) ขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 คน ถึง 600 คน) ขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 601 คนขึ้นไป) ขนาดละ 1 โรงเรียน ที่ได้บริหารจัดการตามเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนอย่างดีเด่นทั้งสามด้านคือ นักเรียนทั้งสามโรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกชั้นเรียนมากกว่า 95% ได้บริหารจัดการงานโรงเรียนทั้งหมดงานของผู้บริหารอย่างเต็มศักยภาพมีผลการประเมินในการดำเนินงานของโรงเรียนมากกว่า 85% เพื่อตรวจสอบกรอบแนวคิดของการวิจัย พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก

สภาพปัจจุบัน

ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ได้ดำเนินการศึกษาปัญหาร่วมกับครูในโรงเรียนจากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนของนักเรียน การสอนของครูและการสรุปรายงานประจำปีการศึกษาที่ผ่านมา ด้วยการจัดประชุมครูในโรงเรียนเมื่อเปิด ภาคการศึกษาใหม่ใช้เวลาครึ่งวันเพื่อหาจุดบกพร่องสาเหตุและความต้องการในการนิเทศภายในของโรงเรียน

ด้านการวางแผนการนิเทศ เมื่อทราบปัญหาและสิ่งที่ต้องการในการนิเทศแล้ว ก็ได้มีการประชุมครูในโรงเรียนอีกครั้งหนึ่งเพื่อกำหนดแผนการนิเทศ สร้างเครื่องมือ การนิเทศ กำหนดกิจกรรม เวลา ผู้เข้าร่วมการนิเทศตลอดถึงงบประมาณรับใช้ในการนิเทศ

ด้านการปฏิบัติการนิเทศ การนิเทศภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก ได้ดำเนินไปด้วยวิธีการเข้าเยี่ยมห้องเรียนของครูผู้สอนและให้คำแนะนำครูผู้สอนเป็นรายบุคคล ครูให้ความร่วมมือในการนิเทศร่วมกันบรรยากาศการนิเทศเป็นแบบกันเอง

ด้านการประเมินผลการนิเทศ ได้ประเมินผลการนิเทศไปทุกกระบวนการของการนิเทศ มีการบันทึก สังเกต การเปลี่ยนแปลงการสอนของครู คุณผลการเรียนของนักเรียน เมื่อสำเร็จการนิเทศในท้ายปีการศึกษา ก็ได้นำเอาสิ่งที่ประเมินทั้งหมดมาสรุป และเขียนรายงานการนิเทศอีกด้วย

สภาพปัญหาการนิเทศ

ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็กยังมีปัญหาหลากหลาย เช่น การนำแหล่งข้อมูลมาวิเคราะห์ วิธีการศึกษาหาจุดแข็ง จุดบกพร่อง สิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งที่เป็นอุปสรรคของโรงเรียนยังไม่ครอบคลุม การประกอบคำคิดเห็นของครูเพื่อสร้างแผนให้สมบูรณ์นั้นยังไม่ชัดเจน

ด้านการวางแผนการนิเทศ แผนปฏิบัติการนิเทศมีรูปแบบเหมือนเดิม จำนวนบุคลากรมีน้อยและยังไม่ได้เข้าร่วมการฝึกอบรมในการวางแผนมาก่อน

ด้านการวางแผนการนิเทศ กิจกรรมการนิเทศยังไม่หลากหลาย ตำราเรียนของนักเรียนไม่เพียงพอ อุปกรณ์การสอนของครูยังมีน้อย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการระหว่างครูด้วยกันก็ยังไม่กว้างพอ

ด้านการประเมินผลการนิเทศ การนำใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินผลยังไม่สามารถวัดได้ถึงผลสัมฤทธิ์ และวิเคราะห์ให้รู้ถึงสาเหตุที่แท้จริงของการนิเทศได้ เพียงแต่ประเมินจากข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น ยังไม่มีแบบฟอร์มที่ประกอบด้วยตรวจสอบตัวชี้วัดและเกณฑ์ การวัดที่ชัดเจน ประสิทธิภาพเกี่ยวกับการนิเทศของครูก็มีน้อย

สภาพความต้องการ

ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการศึกษาบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็กมีความต้องการเกี่ยวกับ วิธีการดำเนิน การนำแหล่งข้อมูลมาศึกษาหาจุดแข็ง จุดบกพร่อง สิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งที่เป็นอุปสรรคของโรงเรียน เพื่อจะได้จัดเรียงปัญหาและนำเอาปัญหาที่สำคัญมาสร้างแผนการในการนิเทศให้เหมาะสม

ด้านการวางแผนการนิเทศ ต้องการให้มีการวางแผนที่มีกิจกรรมการนิเทศหลากหลาย มีโครงการดำเนินงานอย่างชัดเจน และสามารถปฏิบัติตามแผนได้ดีขึ้น

ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ต้องการฝึกอบรมและพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการนิเทศให้ดีขึ้น เรียกร้องให้รัฐบาลช่วยสนับสนุนงบประมาณให้โรงเรียนประถมตามนโยบายการศึกษาภาคประถมแบบบังคับและมุ่งหวังในความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดี ต้องการให้การนิเทศภายในโรงเรียนดำเนิน ไปอย่างเป็นปกติ เพื่อพัฒนาครูให้กลายเป็นครูมืออาชีพและพร้อมที่จะพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพดีขึ้น

ด้านการประเมินผลการนิเทศ บุคลากรอยากเข้าร่วมฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการประเมินผลการนิเทศเพื่อจะได้มาดำเนินการประเมินผลให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาให้ดีขึ้น

โรงเรียนขนาดกลาง

สภาพปัจจุบัน

ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการได้ดำเนินการ การศึกษาปัญหาความต้องการของโรงเรียน โดยการจัดประชุมร่วมสภาโรงเรียนในท้ายสัปดาห์แรกเมื่อเปิดภาคเรียนใหม่ ใช้เวลาครึ่งวันด้วยการศึกษาข้อมูลจากเอกสารผลการปฏิบัติการนิเทศ ผลการเรียนรู้ของนักเรียนในปีที่ผ่านมา และประเด็นสิ่งที่ครูมีความต้องการในการนิเทศเพื่อหาจุดบกพร่องสาเหตุและปัญหาในการนิเทศภายในของโรงเรียน พร้อมจัดเรียงปัญหาและความต้องการ ของครูเป็นลำดับโดยมีคณะกรรมการดำเนินการด้วย

ด้านการวางแผนการนิเทศ มีคณะกรรมการผู้รับผิดชอบจัดทำแผน การนิเทศร่วมกัน ประกอบมีบุคลากรภายนอกผู้ที่มีความรับผิดชอบในสภาของโรงเรียนและครูที่อยู่ในโรงเรียน ได้ดำเนินการวางแผนร่วมกันด้วยการประชุมในช่วงระยะเวลาที่ 4 ของเดือนกันยายน คณะกรรมการได้นำเอาปัญหา และความต้องการที่ถูกจัดเรียงไว้มาศึกษาสอบถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันเพื่อจัดทำแผนร่วมกันเกี่ยวกับการนิเทศการสอน การสร้างเครื่องมือการนิเทศ กำหนดกิจกรรม เวลา ผู้เข้าร่วมการนิเทศตลอดถึงงบประมาณรับใช้การนิเทศ สร้างแผนภูมิตารางการนิเทศไว้อย่างชัดเจน มีการจัดพิมพ์แผนการและรักษาเป็นข้อมูลไว้เป็นอย่างดี

ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ได้ปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ในหลายรูปแบบ เช่น การเข้าเยี่ยมชั้นเรียนของครูผู้สอนเดือนละครั้ง การสังเกตอยู่นอกห้องเรียนการจัดฝึกอบรม ด้านวิชาการให้แก่ครูผู้สอนภาคเรียนละครั้ง การสาธิตการสอนการให้ครูได้ไปศึกษาดูงานปีละครั้ง การนิเทศเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มตามปัญหาของครูผู้สอนให้โอกาสครูได้นิเทศกันเองเป็นบางครั้งได้นำใช้แบบบันทึกการนิเทศในเวลาปฏิบัติการนิเทศ ครูให้ความร่วมมือช่วยเหลือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศด้วยความจริงใจเป็นแบบกันเอง

ด้านการประเมินผลการนิเทศ ได้มีการประเมินการนิเทศไปทุกระบวนการของ การนิเทศด้วยการประเมินจากข้อมูลตามแบบบันทึกการนิเทศ การสังเกตการเปลี่ยนแปลงการสอนของครู และผลการเรียนของนักเรียน แต่สิ่งสำคัญแล้วในตอนท้ายปีการศึกษาเมื่อเรียนจบ หลักสูตรแล้วได้นำเอาสิ่งที่ประเมินทั้งหมดมาสรุปโดยการประชุมร่วมกันอีกครั้งหนึ่งพร้อมเขียน รายงานให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องรวมทั้งสำนักงานศึกษาประจำอำเภอและองค์การสากลที่กำลังดำเนินโครงการอยู่ในโรงเรียนด้วย

สภาพปัญหา

ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ สิ่งที่เป็นปัญหา ในการนิเทศภายใน โรงเรียนของโรงเรียนขนาดกลางแทบจะไม่มี เพียงแต่ครูบางคนที่เข้ารับราชการใหม่ยังไม่กล้า แสดงความคิดเห็นของตนออกอย่างเต็มส่วนเท่านั้น

ด้านการวางแผนการนิเทศ บุคลากรจำนวนครั้งหนึ่งยังไม่ได้เข้าร่วมการฝึกอบรมในการวางแผนมาก่อนอุปกรณ์การสอนของครูและหนังสือในห้องรักอ่านของเด็กก็มีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอ ประมาณของรัฐก็มีน้อยและล่าช้า

ด้านการประเมินผลการนิเทศ การนำใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินผล ยังไม่ครอบคลุมพอที่จะวิเคราะห์ให้รู้ถึงผลสำเร็จ สาเหตุและสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไขของการนิเทศได้โดยแท้จริง

สภาพความต้องการ

ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ บุคลากรในโรงเรียนขนาดกลางมีความต้องการเข้าฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการนิเทศ การนำแหล่งข้อมูล มาศึกษาหาจุดแข็ง จุดบกพร่อง สิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งที่เป็นอุปสรรค ต่อโรงเรียน เพื่อจะได้นำเอาปัญหาที่สำคัญมาสร้างแผนการในการนิเทศให้สอดคล้องและเหมาะสม ประกอบไปด้วยกิจกรรมหลายรูปแบบ มีเกณฑ์ตัวชี้วัดที่วัดได้และตัวบ่งชี้ที่สามารถปฏิบัติได้ดีมากขึ้นกว่าเดิม

ด้านการวางแผนการนิเทศ ต้องการให้โรงเรียนมีแผนที่ประกอบด้วย กิจกรรมหลายรูปแบบ สอดคล้องเหมาะสมมีเกณฑ์ตัวชี้วัดและสามารถปฏิบัติได้ดีขึ้น

ด้านการปฏิบัติการนิเทศ บุคลากรในโรงเรียนต้องการเรียนรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยที่เห็นสมควรให้มีงบประมาณเพียงพอเพื่อสนองให้การนิเทศดำเนินได้เป็นปกติมีหลากหลายกิจกรรมการนิเทศ

ด้านการประเมินผลการนิเทศ ต้องการเข้าร่วมฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการประเมินผลการนิเทศเพื่อจะได้นำเอาความรู้มาประยุกต์ใช้ในการประเมินผลการนิเทศ ภายในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่โรงเรียนก็คือการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

โรงเรียนขนาดใหญ่

สภาพปัจจุบัน

ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ได้ดำเนินการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายใน โรงเรียนด้วยการจัดประชุมครูในโรงเรียนเมื่อเริ่มเปิดภาคเรียนใหม่พร้อมนำข้อมูลจากผลการนิเทศครูที่ผ่านมา ผลการเรียนของนักเรียนในปีที่ผ่านมา และสิ่งที่ครูมีความต้องการในการนิเทศโดยมีคณะกรรมการดำเนินการเพื่อศึกษาหาสาเหตุสิ่งที่เป็นปัญหาพร้อมจัดเรียงลำดับปัญหาและความต้องการของครู

ด้านการวางแผนการนิเทศ ได้นำเอาสิ่งที่เป็นปัญหาและความต้องการของครูมาร่วมกันวางแผนและกำหนดกิจกรรมสร้างเครื่องมือการนิเทศ เวลา นิเทศ ผู้เข้าร่วมการนิเทศและงบประมาณ รับผิดชอบในการนิเทศเพื่อสร้างเป็นแผนที่มีความสอดคล้องทั้งสามารถปฏิบัติร่วมกันได้ พร้อมจัดพิมพ์แผนการและรักษาไว้เป็นข้อมูลหลักฐานในการปฏิบัติงาน

ด้านการปฏิบัติการนิเทศ การนิเทศภายในโรงเรียนได้ปฏิบัติตามกิจกรรมการนิเทศที่กำหนดไว้ในแผนการนิเทศทั้งนิเทศเป็นกลุ่มและเป็นบุคคล โดยเฉพาะการเข้าเยี่ยมชั้นเรียนของครูผู้สอนเดือนละครั้งต่อครูผู้สอนแต่ละคน การจัดฝึกอบรมด้านวิชาการให้แก่ครูผู้สอนในช่วงชั้นเดียวกัน ภาคเรียนละครั้ง การสาธิตการสอน ให้โอกาสครูในชั้นเดียวกันได้นิเทศกันเอง การปฏิบัติการนิเทศแต่ละครั้งได้ใช้แบบบันทึกการนิเทศที่มีความเห็นและลงนามระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ครูให้ความร่วมมือ มีความจริงใจช่วยเหลือแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นแบบกันเอง

ด้านการประเมินผลการนิเทศ ได้ดำเนินไปทุกกระบวนการของการนิเทศ ด้วยวิธีการประเมินจากข้อมูลที่บันทึกไว้ตาม แบบบันทึกการนิเทศ สังเกตพฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงการสอนของครูในแต่ละครั้งและจากผล การเรียนของนักเรียน พร้อมนำผลการประเมินไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน เมื่อทำภาคเรียนแล้วก็ได้มาสรุปผลการประเมินร่วมกันอีกครั้งหนึ่งพร้อมแจ้งผลการประเมินให้ครูทราบและเขียนรายงานให้สำนักงานศึกษาประจำอำเภอ และภาคส่วนที่มีส่วนร่วมในกานิเทศรับทราบ

สภาพปัญหา

ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ โรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับความเข้าใจด้านภาษาของนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนชั้น ป1 และ ป2 จำนวนนักเรียนมีมากเป็นสาเหตุให้การจัดการเรียนการสอนของครูพบความลำบากการผลิตและนำใช้อุปกรณ์สื่อการเรียนตำราเรียนสำหรับเด็กไม่เพียงพอ

ด้านการวางแผนการนิเทศ บุคลากรยังขาดประสบการณ์ในด้านการวางแผนการนิเทศ การประกอบคำคิดคำเห็นของครูต่อที่ประชุมในการสร้างแผนให้สมบูรณ์ยังไม่กว้างพอกิจกรรมการนิเทศที่กำหนดไว้มีลักษณะเหมือนเดิมในแต่ละปี

ด้านการปฏิบัติการนิเทศ การจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ที่มุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ การใช้สื่อการเรียนการสอน และงบประมาณรับผิดชอบการนิเทศยังไม่พอเพียง

ด้านการประเมินผลการนิเทศ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินยังไม่หลากหลาย ไม่สามารถประเมินสภาพจริงได้ การนำผลการประเมินการนิเทศไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนยังมีรูปแบบเดิมมีลักษณะรวมๆไม่ได้ดีพอ

สภาพความต้องการ

ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ บุคลากรภายในโรงเรียนทุกคนต้องการเข้าร่วมการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับวิธีการดำเนิน การนำแหล่งข้อมูลมาศึกษาวิเคราะห์หาจุดแข็ง จุดบกพร่อง สิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งที่เป็นอุปสรรคของโรงเรียน เพื่อจะได้นำเอาปัญหาที่สำคัญดังกล่าวมาสร้างแผนการในการนิเทศให้สอดคล้องและเหมาะสม

ด้านการวางแผนการนิเทศ ต้องการให้ครูทุกคนมีความรู้ความเข้าใจในการสร้างแผนการนิเทศให้ดีขึ้น เพื่อให้การวางแผนการดำเนินไปด้วยการมีส่วนร่วมของครูทุกคนในโรงเรียนและประกอบด้วยกิจกรรมหลายรูปแบบมีความสอดคล้องเหมาะสมมีตัวชี้วัดที่สามารถวัดและปฏิบัติได้ดีขึ้น

ด้านการปฏิบัติกรนิเทศ ต้องการให้การนิเทศภายในโรงเรียนดำเนินต่อไปด้วยการสนองงบประมาณให้เพียงพอ จัดให้มีกิจกรรมหลากหลายและเหมาะสมกับความต้องการของครู

ด้านการประเมินผลการนิเทศ ต้องการให้การประเมินผลดำเนินไปทุกกระบวนการของการนิเทศ อยากเข้าร่วมการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประเมินผลการนิเทศเพื่อจะได้นำเอาความรู้มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่โรงเรียนก็คือการพัฒนาการศึกษาให้ดีขึ้น

จากผลการศึกษาโดยภาพรวมผู้วิจัยสรุปดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ได้ดำเนินการนิเทศตามกระบวนการของการนิเทศทั้ง 4 ขั้นตอน คือ 1)การศึกษาสภาพปัจจุบันและสิ่งที่เป็นปัญหาในการนิเทศ 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การปฏิบัติกรนิเทศ 4) การประเมินผลการนิเทศ ซึ่งมีวิธีการในการปฏิบัติแต่ละขั้นตอนคล้ายกัน เช่น ทั้ง 3 ขนาดโรงเรียนมีการประชุมครูทั่วโรงเรียนในระยะเปิดภาคต้นปีการศึกษา (กันยายน) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการที่ต้องได้ดำเนินการนิเทศให้แก่ครูข้อมูลที่น่ามาศึกษาได้แก่ข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนของนักเรียน ผลการเปลี่ยนแปลงการสอนของครูและความต้องการของครูผู้สอน มีการวางแผนในระยะเปิดปีการศึกษาภาคต้น (ตุลาคม) โดยการประชุมสภา โรงเรียนเพื่อกำหนดแผนการดำเนินการนิเทศรวมถึงกิจกรรม เวลาและงบประมาณรับใช้ในการนิเทศ วิธีการที่ใช้ในการนิเทศส่วนมากผู้นิเทศจะเข้าเยี่ยมชมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการสอนของครูและแนะนำเป็นบุคคล บรรยายภาคในการนิเทศดำเนินไปแบบเป็นกันเอง โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่มีกิจกรรมหลากหลายในการนิเทศภายในโรงเรียน เช่น จัดฝึกอบรมครู จัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการดำเนินนิเทศเป็นกลุ่มครูผู้สอนในชั้นเดียวกันและให้โอกาสครูได้นิเทศกันเองได้ดีกว่าโรงเรียนขนาดเล็กเนื่องด้วยว่าจำนวนครูมีมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก สำหรับการประเมินผล การนิเทศภายใน โรงเรียนทั้ง 3 ขนาด โรงเรียนได้ดำเนินการประเมินร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและ ผู้รับการนิเทศ ด้วยการสังเกตการเปลี่ยนแปลงของครูผู้สอนที่ผู้นิเทศ

ได้แนะนำไว้ในแบบบันทึก การนิเทศในเมื่อก่อน สิ่งที่ครูได้ปรับเปลี่ยนพร้อมนำเอาผลการประเมินไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สำหรับปัญหาที่พบจากการศึกษาทั้งสามขนาดโรงเรียนมีปัญหาค่อนข้างใกล้เคียงกันมาก โดยเฉพาะวิธีการเพื่อศึกษาหาจุดเด่น จุดด้อย สิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งที่เป็นอุปสรรคและความต้องการของครูยังไม่เหมาะสม เห็นได้แต่ปัญหาพร้อมในการนิเทศไม่ชัดเจนและตรงต่อปัญหาสำคัญที่แท้จริงของครูผู้สอนแต่ละคน งบประมาณรับใช้ ในการนิเทศยังมีน้อย แผนประจำปีที่ใช้ปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนเหมือนเดิมในแต่ละปี การปฏิบัติการนิเทศโดยภาพรวมดำเนินในรูปแบบเดียวกัน ยังไม่มีกิจกรรมหลากหลายและวิธีการที่ใช้ในการนิเทศมีเฉพาะแต่การเยี่ยมชั้นเรียนเท่านั้น ส่วนการฝึกอบรม การศึกษาดูงานและกิจกรรมอื่นๆที่ใช้ในการนิเทศมีน้อย งบประมาณรับใช้ในการนิเทศยังไม่พอเพียง ครูส่วนมากไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศมาก่อนการนำผลการนิเทศไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนยังไม่เกิดประโยชน์ที่แท้จริงกับครูผู้สอน

โดยภาพรวมแล้วบุคลากรทั้งสามขนาด โรงเรียนมีความต้องการในประเด็นที่เหมือนกัน เช่นต้องการให้มีการจัดฝึกอบรมในเรื่องของการนิเทศและวิชาการด้านต่างๆให้แก่ครูเพื่อจะได้พัฒนาความรู้ของครูให้ดีขึ้น ต้องการให้บุคลากรหลายฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการนิเทศการศึกษาให้ดำเนินไปเป็นปกติเพื่อจะได้พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้นทีละก้าว

ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนทั้ง 3ขนาดโรงเรียน เมื่อนำมาวิเคราะห์และเปรียบเทียบกับกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534) ที่ผู้วิจัยใช้เป็นแนวคิดหลักในการกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยพบว่า แนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534) ครอบคลุมแนวคิดที่ได้จากผลการวิจัยระยะแรก ทั้งเหมาะสมและครอบคลุมกับบริบทของสังคมลาว ผู้วิจัยจึงใช้กรอบแนวคิดนี้กับการวิจัยต่อไป

5.2 ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน

การศึกษาสภาพปัจจุบันในการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานสถานศึกษาอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดเวียงจันทน์ มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 2- 5

ตารางที่ 2 ค่าความถี่ ร้อยละของ สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน
ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของการนิเทศภายในโรงเรียน

รายการ	จำนวน (n=35)	ร้อยละ
1). โรงเรียนได้มีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ	35	100.00
2). โรงเรียนได้มีการประชุมเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ	35	100.00
3). โรงเรียนได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ	13	37.14
4). โรงเรียนมีการแต่งตั้งบุคลากรหลายฝ่ายเป็นกรรมการ	13	37.14
5). โรงเรียนได้จัดเรียงอันดับความสำคัญของปัญหา	8	22.85
6). โรงเรียนได้มีการศึกษาข้อมูลอย่างครอบคลุม	3	8.57
5. โรงเรียนมีวิธีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการนิเทศอย่างเหมาะสม	2	5.75

จากตารางที่ 2 พบว่า โรงเรียนได้มีการประชุมเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการคิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือโรงเรียนได้แต่งตั้งคณะกรรมการโดยประกอบด้วยบุคลากรหลายฝ่ายเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการนิเทศคิดเป็นร้อยละ 37.14 ส่วนประเด็นที่โรงเรียนมีสภาพการดำเนินงานต่ำสุดคือโรงเรียนมีวิธีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการนิเทศอย่างเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 5.75

ตารางที่ 3 ค่าความถี่ ร้อยละของ สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน
ด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน

รายการ	จำนวน (n=35)	ร้อยละ
1). โรงเรียนได้มีการวางแผนการดำเนินการนิเทศ	35	100.00
2). มีผู้รับผิดชอบในการกำหนดแผนการนิเทศ	35	100.00
3). ได้เผยแพร่แผนการดำเนินการนิเทศให้ครูทราบ	35	100.00
4). มีฐานข้อมูลที่ใช้เป็นหลักในการวางแผนการนิเทศ	35	100.00
5). แผนที่กำหนดไว้ถูกจัดพิมพ์ไว้เพื่อประกอบเป็นเกณฑ์ ในการปฏิบัติงาน	34	97.74
6). โรงเรียนได้สร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการปฏิบัติการนิเทศ	31	88.57
7). โรงเรียนได้ดำเนินการวางแผนไว้เป็นระยะ	15	42.85

จากตารางที่ 3 พบว่าโรงเรียนได้มีการวางแผนการดำเนินการนิเทศ มีผู้รับผิดชอบในการกำหนดแผนการนิเทศ มีข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนพร้อมได้เผยแพร่แผนการดำเนินการนิเทศให้ครูทราบคิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาโรงเรียนได้จัดพิมพ์แผนไว้เพื่อเป็นเกณฑ์ในการปฏิบัติการคิดเป็นร้อยละ 97.74 ประเด็นที่โรงเรียนมีสภาพการดำเนินงานต่ำสุดคือโรงเรียนได้ดำเนินการวางแผนไว้เป็นระยะคิดเป็นร้อยละ 42.85

ตารางที่ 4 ค่าความถี่ ร้อยละของ สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน
ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน

รายการ	จำนวน (n =35)	ร้อยละ
5. โรงเรียนได้ปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	35	100.00
2)โรงเรียนได้แจ้งเวลาในการปฏิบัติการนิเทศให้ครูทราบ	35	100.00
3)ได้รับความร่วมมือในการนิเทศจากครู	35	100.00
4) ผู้นิเทศได้ให้กำลังใจแก่ผู้รับนิเทศนิเทศ	35	100.00
5)โรงเรียนได้นำใช้เครื่องมือในการนิเทศ	13	37.14
6)โรงเรียนได้ดำเนินการนิเทศตามแผนที่กำหนดไว้	13	37.14
7)โรงเรียน มีหลายรูปแบบที่ใช้ปฏิบัติการนิเทศ	8	22.85

จากตารางที่ 4 พบว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ได้แจ้งเวลาในการปฏิบัติการนิเทศให้ครูทราบ ได้รับความร่วมมือในการนิเทศ และผู้นิเทศได้ให้กำลังใจแก่ผู้รับนิเทศนิเทศคิด เป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือโรงเรียนได้นำใช้เครื่องมือในการนิเทศและดำเนินการนิเทศตามแผนที่กำหนดไว้คิดเป็นร้อยละ 37.14 ส่วนประเด็นที่โรงเรียนมีสภาพการดำเนินงานต่ำสุดคือโรงเรียนมีหลายรูปแบบที่ใช้ในการนิเทศคิดเป็นร้อยละ 22.85

ตารางที่ 5 ค่าความถี่ ร้อยละของ สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน
ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

รายการ	จำนวน (n =35)	ร้อยละ
1)โรงเรียนได้ประเมินผลการนิเทศ	35	100.00
2) มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	35	100.00
3)ได้แจ้งผลของการประเมินให้ครูทราบ	35	100.00
4)ได้นำใช้ผลของการประเมินให้เกิดประโยชน์	35	100.00
5) โรงเรียนมีคณะกรรมการในการประเมิน	8	22.85
6) ได้กำหนดขั้นตอนเวลาในการประเมินผลไว้อย่างชัดเจน	8	22.85
7) มีบุคลากรหลายฝ่ายร่วมกันประเมิน	3	8.57

จากตารางที่ 5 พบว่าโรงเรียนได้มีการประเมินผลการศึกษา ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ได้แจ้งผลของการประเมินให้ครูทราบ พร้อมได้นำผลของการประเมินไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาโรงเรียนได้มีคณะกรรมการในการประเมิน ได้กำหนดขั้นตอนเวลาในการประเมินผลไว้อย่างชัดเจนคิดเป็นร้อยละ 22.85 ประเด็นที่โรงเรียนมีสภาพการดำเนินงานต่ำสุดคือโรงเรียนได้มีบุคลากรหลายฝ่ายร่วมกันประเมินคิดเป็นร้อยละ 8.57

ผลการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของงานนิเทศภายในโรงเรียน

การศึกษาปัญหาและความต้องการของงานนิเทศภายในโรงเรียนในเขตอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดเวียงจันทน์ มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
5. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน
5. ผลการวิเคราะห์ความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (n = 231)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	130	56.30
หญิง	101	43.70
วุฒิการศึกษา		
ปวช.	68	29.40
ปวส.	157	68.00
อนุปริญญา	2	0.90
อื่นๆ	4	1.70
อายุราชการ		
ต่ำกว่า 5 ปี	20	8.70
5 – 10 ปี	42	18.10
11 – 15 ปี	20	8.70
16 – 20 ปี	66	28.60
21 ปีขึ้นไป	83	35.90
ตำแหน่งในปัจจุบัน		
ผู้อำนวยการ	35	15.20
รองผู้อำนวยการ	35	15.20
ครูผู้สอน	161	69.60

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 56.30 เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 43.70 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงคิดเป็นร้อยละ 68.00 รองลงมา มีวุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพคิดเป็นร้อยละ 29.40 และวุฒิอนุปริญญา มีจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 0.90 เมื่อพิจารณาด้านอายุราชการของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุราชการอยู่ระหว่าง 21 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 35.90 รองลงมามีอายุราชการอยู่ระหว่าง 16 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.60 มีอายุราชการอยู่ระหว่าง 5 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.20 มีอายุราชการอยู่ระหว่าง 11 – 15 ปี และต่ำกว่า 5 ปีคิดเป็นร้อยละ 8.70 เมื่อพิจารณาตำแหน่งหน้าที่ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนคิดเป็นร้อยละ 67.70 ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการคิดเป็นร้อยละ 15.20

ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาของการนิเทศภายในโรงเรียน โดยภาพรวมจำแนกเป็นรายด้านดังตารางที่ 7-11 ต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD.)ของสภาพปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานสถานศึกษาอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดเวียงจันทน์

รายการ	$\bar{X}$	SD.	แปลผล
1. การวางแผนการนิเทศ	3.25	1.23	ปานกลาง
2. การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ	3.19	1.61	ปานกลาง
3. การปฏิบัติการนิเทศ	3.13	1.10	ปานกลาง
4. การประเมินผลการนิเทศ	2.67	1.06	ปานกลาง
รวม	3.06	1.25	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่า สภาพปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานสถานศึกษาอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดเวียงจันทน์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลางทุกด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ($\bar{X} = 3.25$) ด้านการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ ($\bar{X} = 3.19$) ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ($\bar{X} = 3.13$) และด้านการประเมินผลการนิเทศ ($\bar{X} = 2.67$) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัญหาด้านการศึกษาศาภาพ
ปัจจุบันและปัญหาของการนิเทศภายในโรงเรียน

รายการ	ระดับปัญหา		
	$\bar{X}$	SD.	แปลผล
5. จัดห้องสมุด/มุมหนังสือของโรงเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.06	1.01	มาก
2. จัดทำแฟ้มข้อมูลของโรงเรียนอย่างน้อย 3-5 ปีย้อนหลัง	3.36	1.21	ปานกลาง
3. ตำรวจและประเมินความต้องการของครู	3.30	1.36	ปานกลาง
4. การวิเคราะห์บริบทของโรงเรียน	3.22	1.17	ปานกลาง
5. จัดลำดับความสำคัญของปัญหา	3.17	1.18	ปานกลาง
6. วิเคราะห์ข้อมูลตัวบ่งชี้เกณฑ์การมาตรฐานของโรงเรียน	3.15	1.07	ปานกลาง
7. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาในการนิเทศ	3.15	1.17	ปานกลาง
8. จัดทำข้อมูลวิทยากรท้องถิ่นทางด้านวิชาการ	3.09	1.20	ปานกลาง
9. จัดทำข้อมูลการวัดประเมินผลการเรียนทุกระดับชั้น	2.75	1.20	ปานกลาง
10. จัดทำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแยกเป็นรายชั้นและรายกลุ่ม ประสบการณ์	2.65	1.24	ปานกลาง
รวม	3.19	1.61	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่า สภาพปัญหาด้านการศึกษาศาภาพปัจจุบันและปัญหาของการนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการจัดห้องสมุด/มุมหนังสือของโรงเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) รองลงมาคือ การจัดทำแฟ้มข้อมูลของโรงเรียนอย่างน้อย 3-5 ปีย้อนหลัง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) ส่วนการจัดทำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแยกเป็นรายชั้นและรายกลุ่มประสบการณ์ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดมีสภาพปัญหาในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.65$)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัญหาด้านการวางแผน
ของการนิเทศภายในโรงเรียน

รายการ	ระดับปัญหา		
	$\bar{X}$	SD.	แปลผล
1. สร้างเครื่องมือหลากหลายในการนิเทศ	3.47	1.27	ปานกลาง
2. สร้างเครื่องมือสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ	3.45	1.20	ปานกลาง
3. การจัดทำแผนปฏิบัติการเป็นรูปเล่ม	3.42	1.23	ปานกลาง
5. การรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศที่จำเป็นต้องใช้ในการวางแผนการนิเทศ	3.38	1.22	ปานกลาง
5. กำหนดกิจกรรมการนิเทศให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของการนิเทศ	3.30	1.30	ปานกลาง
6. กำหนดนโยบายเป้าหมายขอบเขตและวิธีการในการนิเทศ	3.15	1.16	ปานกลาง
7. กำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและขั้นตอนของการนิเทศไว้อย่างชัดเจน	3.14	1.24	ปานกลาง
8. บุคลากรภายในโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการประชุมจัดทำแผน	3.07	1.25	ปานกลาง
9. ได้จัดทำโครงการนิเทศไว้ชัดเจน	3.06	1.21	ปานกลาง
10. โรงเรียนมีปฏิทินเกี่ยวกับกิจกรรมและเวลาการนิเทศ	3.04	1.23	ปานกลาง
รวม	3.25	1.23	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 พบว่า สภาพปัญหาด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สภาพปัญหาด้านการวางแผนการนิเทศมีสภาพความต้องการในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำได้แก่ การสร้างเครื่องมือหลากหลายในการนิเทศซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดมีสภาพปัญหาในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) และรองลงมาคือ การสร้างเครื่องมือสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ โรงเรียนมีปฏิทินเกี่ยวกับกิจกรรมและเวลาการนิเทศ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$) เช่นกัน

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัญหาด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน

รายการ	ระดับปัญหา		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานนิเทศ	3.39	1.20	ปานกลาง
2. นำใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศหลากหลาย	3.37	1.17	ปานกลาง
3. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสนิเทศกันเอง	3.26	1.26	ปานกลาง
5. ปฏิบัติการนิเทศบนพื้นฐานหลักทฤษฎีและเทคนิคของการนิเทศ	3.19	1.09	ปานกลาง
5. กระตุ้นส่งเสริมให้การนิเทศบรรลุตามเป้าประสงค์	3.16	1.19	ปานกลาง
6. ปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศให้เหมาะสมตามแผนที่กำหนดไว้	3.10	1.21	ปานกลาง
7. สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้รับการนิเทศ	3.08	1.19	ปานกลาง
8. ประชุมชี้แจงให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าใจและรับทราบแผนการดำเนินการนิเทศและบทบาทของผู้เกี่ยวข้อง	3.08	1.29	ปานกลาง
9. แจ้งผลการนิเทศแก่ผู้รับการนิเทศทราบเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น	2.88	1.35	ปานกลาง
10. โรงเรียนมีการบันทึกการนิเทศทุกครั้ง	2.76	1.36	ปานกลาง
รวม	3.13	1.10	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 พบว่า สภาพปัญหาด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สภาพปัญหาด้านการปฏิบัติการนิเทศมีสภาพความต้องการในระดับปานกลางทุกข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาลำดับต่ำ ได้แก่ การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานนิเทศซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$) รองลงมาคือการนำใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศหลากหลายซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ โรงเรียนมีการบันทึกการนิเทศทุกครั้ง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.76$)เช่นกัน

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัญหาด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

รายการ	ระดับปัญหา		
	$\bar{X}$	SD.	แปลผล
1. กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	3.16	1.18	ปานกลาง
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการนิเทศ	3.09	1.15	ปานกลาง
3. กำหนดวิธีประเมินไว้อย่างชัดเจน	3.03	1.20	ปานกลาง
4. มีการประชุมคณะผู้นิเทศเพื่อทบทวนการปฏิบัติงาน	3.03	1.24	ปานกลาง
5. กำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องที่จะประเมิน	3.02	1.14	ปานกลาง
6. นำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน	3.02	1.18	ปานกลาง
7. เก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินได้อย่างครอบคลุม	3.01	1.18	ปานกลาง
8. บุคลากรในโรงเรียนร่วมกันประเมิน	2.90	1.17	ปานกลาง
9. มีการประชุมสรุปการนิเทศ	2.74	1.30	ปานกลาง
10. สรุปผลและจัดทำรายงานการประเมินให้ผู้บังคับบัญชาและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ	2.71	1.02	ปานกลาง
รวม	2.67	1.06	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 พบว่า สภาพปัญหาด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สภาพปัญหาด้านการประเมินผลการนิเทศมีสภาพความต้องการอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาลด ได้แก่ การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$) และรองลงมาคือ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการนิเทศซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การสรุปผลและจัดทำรายงานการประเมินให้ผู้บังคับบัญชาและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.71$)เช่นกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียน

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนในภาพรวมโดย
จำแนกเป็นรายด้าน ดังตารางที่ 12-16 ต่อไปนี้

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพความต้องการการนิเทศ
ภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัด
เวียงจันทน์

รายการ	$\bar{X}$	SD.	แปลผล
1. การปฏิบัติการณ์เทศ	3.67	0.90	มาก
2. การวางแผนการนิเทศ	3.61	0.94	มาก
3. การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการ	3.57	0.95	มาก
4. การประเมินผลการนิเทศ	3.53	0.96	มาก
รวม	3.56	0.94	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า สภาพความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด
สำนักงานศึกษาอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดเวียงจันทน์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย
จากสูงไปหาต่ำ คือ ด้านการปฏิบัติการณ์เทศ ($\bar{X} = 3.67$) ด้านการวางแผนการนิเทศ ($\bar{X} = 3.61$)
ด้านการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ ($\bar{X} = 3.57$) และด้านการประเมินผลการนิเทศ
($\bar{X} = 3.53$) ตามลำดับซึ่งเห็นว่ามีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันมาก

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพความต้องการด้านการศึกษา
สภาพปัจจุบันและปัญหาของการนิเทศภายในโรงเรียน

รายการ	ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	SD.	แปลผล
1. จัดห้องสมุด/มุมหนังสือของโรงเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.35	0.82	มาก
2. ดำรงและประเมินความต้องการของครู	3.81	1.04	มาก
3. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาในการนิเทศ	3.50	0.99	ปานกลาง
4. จัดทำแฟ้มข้อมูลของโรงเรียนอย่างน้อย 3-5 ปีย้อนหลัง	3.50	1.03	ปานกลาง
5. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาในการนิเทศ	3.49	0.99	ปานกลาง
6. วิเคราะห์ข้อมูลตัวบ่งชี้เกณฑ์การมาตรฐานของโรงเรียน	3.46	0.99	ปานกลาง
7. จัดลำดับความสำคัญของปัญหา	3.44	0.98	ปานกลาง
8. จัดทำข้อมูลวิทยากรท้องถิ่นทางด้านวิชาการ	3.42	0.92	ปานกลาง
9. จัดทำข้อมูลการวัดประเมินผลการเรียนทุกระดับชั้น	3.42	1.06	ปานกลาง
10. จัดทำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแยกเป็นรายชั้นและรายกลุ่ม ประสบการณ์	3.34	1.13	ปานกลาง
รวม	3.57	0.90	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า สภาพความต้องการด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีสภาพความต้องการในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยแต่สูงไปหาค่าคือการจัดห้องสมุด/มุมหนังสือของโรงเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) รองลงมาคือ การสำรวจและประเมินความต้องการของครูซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดทำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแยกเป็นรายชั้นและรายกลุ่มประสบการณ์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$)

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพความต้องการ
ด้าน การวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน

รายการ	ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	SD.	แปลผล
1. สร้างเครื่องมือหลากหลายในการนิเทศ	3.88	1.01	มาก
2. การจัดทำแผนปฏิบัติการเป็นรูปเล่ม	3.83	0.93	มาก
3. สร้างเครื่องมือสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ	3.80	0.10	มาก
4. การรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศที่จำเป็นต้องใช้ในการ วางแผนการนิเทศ	3.62	1.04	มาก
5. กำหนดนโยบายเป้าหมายขอบเขตและวิธีการในการนิเทศ	3.56	1.03	มาก
6. กำหนดกิจกรรมการนิเทศให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและ ความต้องการของการนิเทศ	3.55	1.09	มาก
7. บุคลากรภายในโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการประชุม จัดทำแผน	3.53	1.03	มาก
8. มีปฏิทินเกี่ยวกับกิจกรรมและเวลาการนิเทศ	3.51	1.01	มาก
9. กำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและขั้นตอนของการนิเทศ ไว้อย่างชัดเจน	3.42	1.03	ปานกลาง
10. การจัดทำโครงการนิเทศไว้ชัดเจน	3.40	0.99	ปานกลาง
รวม	3.61	0.94	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า สภาพความต้องการด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีสภาพความต้องการในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำได้แก่ การสร้างเครื่องมือหลากหลาย ในการนิเทศซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) และรองลงมาคือ การจัดทำแผนปฏิบัติการเป็นรูปเล่มซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดทำโครงการนิเทศไว้ชัดเจนซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$)

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพความต้องการการปฏิบัติ การนิเทศภายในโรงเรียน

รายการ	ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	SD.	แปลผล
1. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสนิเทศกันเอง	3.84	0.96	มาก
2. นำใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศหลากหลาย	3.79	0.98	มาก
3. สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานนิเทศ	3.79	1.00	มาก
4. สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้รับการนิเทศ	3.76	0.92	มาก
5. กระตุ้นส่งเสริมให้การนิเทศบรรลุตามเป้าประสงค์	3.76	0.99	มาก
6. ปฏิบัติการนิเทศบนพื้นฐานหลักทฤษฎีและเทคนิคของการนิเทศ	3.61	0.88	มาก
7. ประชุมชี้แจงให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าใจและรับทราบแผนการดำเนินการนิเทศและบทบาทของผู้เกี่ยวข้อง	3.60	1.05	มาก
8. ปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศให้เหมาะสมตามแผนที่กำหนดไว้	3.54	0.90	มาก
9. แจ้งผลการนิเทศแก่ผู้รับการนิเทศทราบเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น	3.54	1.06	มาก
10. โรงเรียนมีการบันทึกการนิเทศทุกครั้ง	3.42	1.10	ปานกลาง
รวม	3.67	0.95	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า สภาพความต้องการด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยรวม มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีสภาพความต้องการในระดับมากเมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำได้แก่ การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสนิเทศกันเองมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) และรองลงมาคือการนำใช้สื่อและเครื่องมือหลากหลายในการนิเทศสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการนิเทศซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือโรงเรียนมีการบันทึกการนิเทศทุกครั้ง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$)

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพความต้องการการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

รายการ	ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	SD.	แปลผล
1. นำผลการประเมิน ไปใช้ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน	3.90	0.93	มาก
2. สรุปผลและจัดทำรายงานการประเมินให้ผู้บังคับบัญชาและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ	3.71	0.80	มาก
3. มีการประชุมการนิเทศ	3.59	1.00	มาก
4. บุคลากรในโรงเรียนร่วมกันประเมิน	3.54	1.03	มาก
5. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการนิเทศ	3.52	0.98	มาก
6. กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	3.45	0.97	ปานกลาง
7. เก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินได้อย่างครอบคลุม	3.42	1.00	ปานกลาง
8. กำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องที่จะประเมิน	3.41	0.90	ปานกลาง
9. มีการประชุมคณะผู้แทนเพื่อทบทวนการปฏิบัติงาน	3.40	0.98	ปานกลาง
10. กำหนดวิธีประเมินได้อย่างชัดเจน	3.39	0.99	ปานกลาง
รวม	3.53	0.96	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า สภาพความต้องการด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ พบว่า การนำผลการประเมิน ไปใช้ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) และรองลงมาคือสรุปผลและจัดทำรายงานการประเมินให้ผู้บังคับบัญชาและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การกำหนดวิธีประเมินได้อย่างชัดเจนซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$)

5.3 ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์โดยศึกษาเอกสารบันทึกการประชุม หนังสือแต่งตั้งคณะกรรมการ แผนปฏิบัติงาน โครงการการนิเทศ แบบบันทึกการนิเทศ ผลการเรียนรู้ของนักเรียน รายงานการสรุปประจำปีของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ โพนโฮงพบว่าโรงเรียนประถมศึกษามีสภาพการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนทั้ง 4 ชั้นตอนดังนี้

การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ

โรงเรียนประถมศึกษาได้ดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการด้วยการประชุมบุคลากรภายในโรงเรียนและแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการนิเทศของโรงเรียน เมื่อทราบสิ่งที่เป็นปัญหาแล้วก็ได้จัดเรียงอันดับความสำคัญของปัญหาไว้เพื่อดำเนินการวางแผนต่อไป(บันทึกการประชุม,หนังสือแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียน)

การวางแผนการนิเทศ

โรงเรียนประถมศึกษาได้วางแผนการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนด้วยการแต่งตั้งคณะรับผิดชอบในการวางแผน และสร้างเครื่องมือในการนิเทศ มีฐานข้อมูลที่ใช้ในการวางแผน เผยแพร่แผนการนิเทศให้ครูทราบและจัดพิมพ์แผนการไว้เป็นเกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (บันทึกการประชุม,หนังสือแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อวางแผน)

การปฏิบัติการนิเทศ

โรงเรียนประถมศึกษาได้ปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนด้วยการเข้าเยี่ยมชั้นเรียนของครูผู้สอนทั้งแนะนำเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มก่อนการนิเทศผู้นิเทศได้แจ้งวันเวลาให้ครูทราบผู้นิเทศได้ให้กำลังใจแก่ผู้รับการนิเทศ ครูให้ความร่วมมือในการนิเทศ มีแบบบันทึกการนิเทศในแต่ละครั้ง (ปฏิทินการนิเทศ,แบบบันทึกการนิเทศ)

การประเมินผลการนิเทศ

โรงเรียนประถมศึกษาได้ประเมินผลการนิเทศในระยะเวลาช่วงท้ายปีการศึกษาด้วยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ มีการประเมินผลการนิเทศจากผลการเรียนของนักเรียนการเปลี่ยนแปลงการสอนของครู ได้แจ้งผลของงานนิเทศให้ครูทราบพร้อมนำผลการประเมินไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ (ผลการเรียนของนักเรียน,บทสรุปรายงานประจำปีของโรงเรียน)